

Route naar robuuste
Omgevingsdienst IJsselLand –
Plan van aanpak

21 maart 2024

INHOUD

- **Inleiding:** achtergrond, uitleg robuustheid en opdracht – pag. 3-6
- **Robuustheid en OD IJsselland:** huidig beeld & opgave en uitkomsten consultatie – pag. 7-12
- **Verdieping:** hoe doen we het als OD IJsselland? pag. 13-19
- **Opties:** toekomstscenario's en reflectie hierop – pag. 20-24
- **Aanpak:** uitgangspunten, 2-sporen aanpak en tijdschema – pag. 25 -30
- **Bijlagen:** uitwerking context, eisen en verdieping aanpak Robuustheid – pag. 31 - 48

ACHTERGROND

- De **commissie Mans** (2008) onderzocht de uitvoering van de VTH-taken. Aanleiding was o.a. de vuurwerkramp in Enschede en de cafébrand in Volendam. Het rapport leidde tot de oprichting van omgevingsdiensten om zodoende de uitvoeringskennis en expertise te bundelen.
- Rond 2020 verschenen diverse onderzoeksrapporten (o.a. Algemene Rekenkamer) en ontstonden milieu-incidenten bij Tata Steel en Chemelot. Dit was aanleiding om **commissie van Aartsen** in te stellen.
- Commissie van Aartsen **concludeerde** (2021) dat onvoldoende resultaat is bereikt:
 - Er is sprake van grote milieuschade (5 miljard).
 - Nog veel fragmentatie en vrijblijvendheid.
 - Voldoet niet aan bedoeling van commissie Mans.
 - Omgevingsdiensten kunnen taak niet goed uitvoeren.
- Commissie van Aartsen kwam met **10 aanbevelingen** gericht op o.a.
 - Vergroten omvang omgevingsdiensten
 - Versterken van capaciteit en kwaliteit
 - Andere financiering van omgevingsdiensten
 - Betere informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling
 - Meer uniform beleid, programmering en uitvoering
- Kabinet en 2e Kamer hebben aanbevelingen omarmt wat leidde tot instelling van **Interbestuurlijk Programma (IBP)** 'Versterking VTH-stelsel'
- Het IBP geeft uitvoering aan de aanbevelingen. Eén van de pijlers is **robuustheid** waarvoor een zestal KPI's voor een robuuste omgevingsdienst is vastgesteld.

WERKEN AAN ROBUUSTHEID

- Alle omgevingsdiensten hebben voor 1 oktober 2023 op basis van een **zelftoets** beoordeeld in hoeverre de omgevingsdienst voldoet. Zo ook de OD IJsselland (DB-besluit 14 september 2023). OD IJsselland voldoet **momenteel (nog) niet aan alle eisen**.
- Beoordeling van zelftoets door IBP / IenW (december 2023)
 - Bevestiging dat OD IJsselland **niet aan alle eisen** voldoet
 - Geen enkele OD in Nederland is momenteel robuust
 - Aantal zal op korte termijn kunnen voldoen
 - Grote groep zal moeten investeren i.c. inzet plegen om uiteindelijk robuust te worden (zonder expliciete vermelding is de **aanname** dat **OD IJsselland tot deze groep** behoort, maar wellicht ziet I&W dit anders en behoort OD IJsselland bij volgende groep)
 - Een aantal zal naar verwachting niet zelfstandig robuust kunnen worden
- Als niet (volledig) wordt voldaan dan is een bestuurlijk vastgesteld **plan van aanpak** nodig waarin een (proces)aanpak wordt uitgewerkt hoe de Omgevingsdienst uiterlijk in 2026 robuust kan zijn.

Robuuste omgevingsdienst?

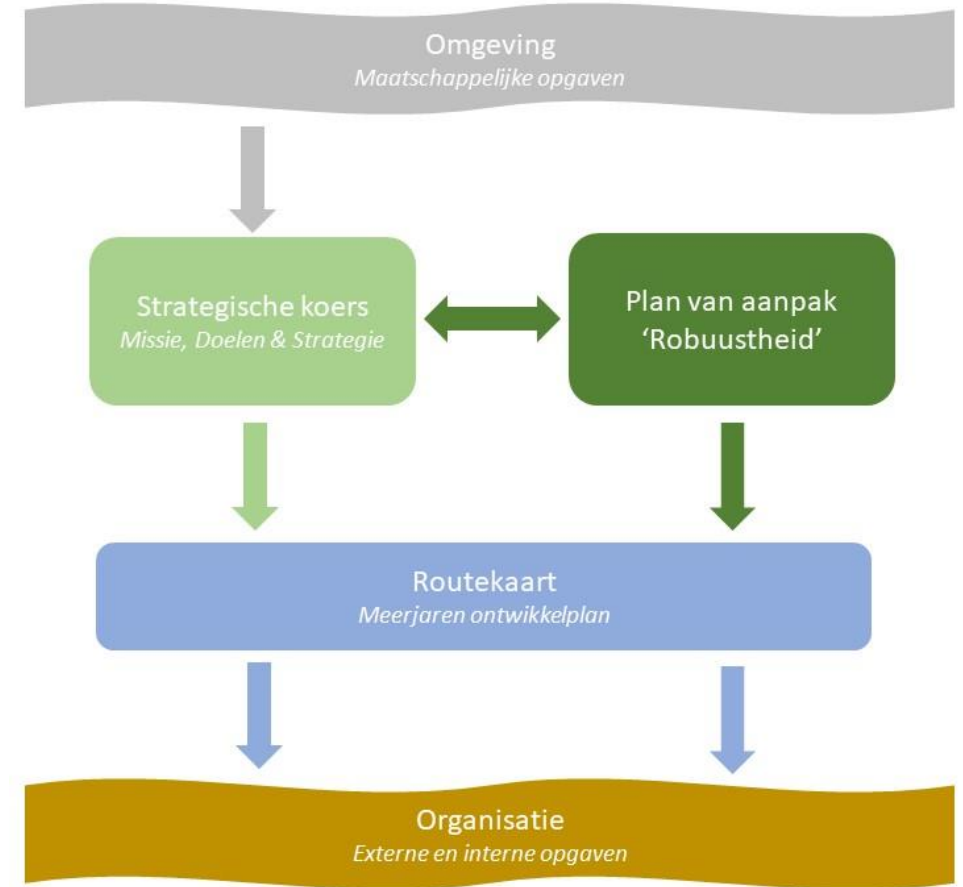
Voldoende mensen, middelen en mogelijkheden voor daadkrachtige en gerichte uitvoering (in samenhang met maatschappelijke opgaven en complexiteit werkgebied)

BEWEGING IN OMGEVING

- Alle omgevingsdiensten beraden zich op de **toekomst** en hoe invulling te geven aan robuustheid; de meeste gaan voor zelfstandig robuust
- Oproep van Staatssecretaris: ga gesprekken met omliggende diensten aan.
- **Opvatting is aan het schuiven**: beeld dat IenW meer (solistisch) en sterker gaat sturen op 'echt voldoen' aan robuustheidseisen.
 - Van OD's en deelnemers wordt 'boter bij de vis' gevraagd.
 - Minder 'bewegingsruimte' voor OD's en deelnemers
- Staatssecretaris onderzoekt op welke wijze de **eisen (wettelijk) verankerd** kunnen worden.
- Staatssecretaris biedt (financiële) **ondersteuning** aan bij m.n. initiatieven voor samengaan met andere diensten
- **Minder 'bewegingsruimte'** dan voorheen (gedacht), van omgevingsdiensten en deelnemers wordt koers / aanpak gevraagd.

OPDRACHT

- Ontwikkel Plan van aanpak Robuustheid in samenhang met de Strategische Koers OD IJsselland.
 - Indienen bestuurlijk vastgesteld **plan van aanpak vóór 1 april 2024**
 - Brede blik op robuuste organisatie
 - Uitwerken van maatschappelijke opgaven in relatie tot werkgebied
 - Koers kiezen hoe uiteindelijk in 2026 robuust te zijn
- Door Algemeen Bestuur vastgestelde **richtinggevende bestuurlijke afspraken** zijn vertrekpunt voor Strategische Koers en Plan van aanpak, o.a.
 - Robuuste, zelfbewuste en zelfstandige omgevingsdienst met slimme allianties
 - Doorzetten van ingezette professionaliseringsslag
 - Dé uitvoeringsplek voor alle milieutaken
- Koers voor **Robuustheid (nu meer) bepalend** voor richting Strategische Koers. Dit betekent voor Strategisch Koers
 - In proces gelijk laten oplopen
 - Inhoudelijk zwaluwstaarten met uitvoering Plan van Aanpak

Robuustheid en OD IJsselland

NU (NOG) NIET ZELFSTANDIG ROBUUST

Een Omgevingsdienst is robuust als	OD IJsselland
1. Heeft voldoende omvang om de taken op het vereiste inhoudelijke niveau te kunnen uitvoeren (voldoende VTH-capaciteit, begrotingsomvang en medewerkers in vaste dienst)	
2. Dient alle opgedragen taken robuust uit te kunnen voeren om de kwaliteit van de uitvoering te borgen (voldoen aan geldende kwaliteitscriteria VTH)	
3. Heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie (innovatieagenda en structureel budget)	
4. Is in staat risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket op te vangen (voldoende weerstandsvermogen en afspraken bij terugname)	
5. Kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld (opleidingsprogramma, strategie business intelligence en structureel budget)	
6. Past bij de identiteit van het werkgebied en er sprake is van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied	

Essentie

1. Te beperkte omvang
2. Overige eisen in beginsel te organiseren

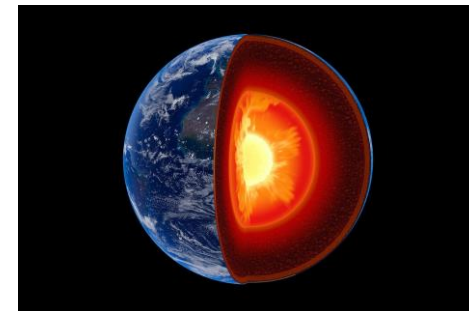
WAT IS NODIG OM IN 2026 ROBUUST TE ZIJN 1/2

- Begrotingstechnisch (en qua formatie) ligt OD IJsselland 20% onder de **norm van omvang**. In financiële zin is dit ca € 3 mln.
 - Aanpak: deze 'gap' overbruggen met vergroten werk- en takenpakket en investeringen
- Vanwege krappe arbeidsmarkt, de sterke regionale concurrentie en de huidige OD-situatie ligt er **personeelsmatig een grote vernieuwingsopgave**. Regio Zwolle biedt ook kansen (top 10 van gemeentelijke toplocaties).
 - Aanpak: Komen tot strategische personeelsplanning met integrale aanpak op o.a. allianties met overheidspartners en markt (flex- en specialistenpools), jobcarving, samenwerking met onderwijsorganisaties, beschouwing marktconformiteit functiehuis, investeren in opleiding en training
- OD IJsselland voldoet op veel onderdelen aan de **kwaliteitscriteria**, maar niet op alles.
 - Aanpak: volledige toetsing en voorstellen voor oplossen 'tekorten'
- Beweging is ingezet tot een meer gestructureerde en geprofessionaliseerde benadering van **innovatie**.
 - Aanpak: ontwikkeling meerjarige innovatieagenda en structureel budget van minimaal 1% van de begroting

WAT IS NODIG OM IN 2026 ROBUUST TE ZIJN? 2/2

- Het **weerstandsvermogen** voldoet aan norm maar actuele grondslag ontbreekt
 - Aanpak: actualisatie van nota weerstandsvermogen en jaarlijks uit te voeren financiële risicoanalyse, te starten met begroting 2025.
- OD IJsselland vult momenteel de randvoorwaarden in met **business intelligence en opleiding**, maar nog slag te maken
 - Aanpak: ontwikkeling strategie business intelligence en nieuw opleidingsplan als afgeleide van strategische koers (o.a. data-gestuurd werken als speerpunt). Op basis hiervan bepalen welk budget nodig is met intentie om aan norm van 3% te voldoen.
- De taken en opgaven van OD IJsselland passen bij de identiteit en opgaven van het werkgebied en is daarmee **congruent**. OD geeft invulling aan **slimme allianties**
 - Aanpak: Met omliggende omgevingsdiensten om elkaar te versterken en tot een oplossing te komen indien de robuustheideis hierom vraagt.
 - Aanpak: Met omgeving (deelnemers, regionale organisatie, onderwijsinstellingen e.d.) om op specifieke onderdelen tot versterking te komen

OPGAVE OM ROBUUST TE WORDEN

- Aanpak gaat ervan uit dat OD IJsselland **in 2026 volledig voldoet aan robuustheidseisen**, zowel volgens de letter van de robuustheidseisen als in de geest van een robuuste organisatie.
- Dit vraagt naast de **overtuiging** van een zelfstandige, robuuste omgevingsdienst ook **bereidheid** om aan de **voorwaarden** te voldoen:
 1. Bieden van financiële en bestuurlijke ruimte om te investeren en te ontwikkelen (o.a. innovatie, opleiding, business intelligence, adviesdiensten)
 2. Deelnemers zijn collectief bereid zijn om VTH-milieutakenpakket te verdiepen en/of uit te breiden.
 3. Op 'kleine' aspecten (bijv. kwaliteitseisen lucht) er ruimte is dit op te vangen door slimme allianties
 4. Uitvoering wordt gegeven aan de noodzakelijk gedefinieerde maatregelen en acties in dit plan van aanpak

CONSULTATIE OVER OPGAVE

- ***Dagelijks Bestuur***

- Tot op heden konden we het (omvang, robuustheid) zelf bepalen, deze ruimte is (lijkt) er niet meer (te zijn)
- Algemeen Bestuur moet richting geven. Hiervoor meer informatie nodig:
 - Foto: hoe doen we het als OD IJsselland?
 - Scenario's: welke opties hebben we?
 - Implicaties: wat betekent dit?

- ***Secretarissen***

- Inhoud moet centraal staan (en niet landelijke doelredenering van omvang)
- Stapsgewijs zoeken naar eigen robuustheid, hanteer een ingroeitraject, versterk in eigen tempo
- Aanpak vraagt om zorgvuldig proces met o.a. aanhaking van colleges en raden/staten

- ***Ambtelijke managers en opdrachtgevers***

- Bewustzijn dat er richting en stappen nodig zijn
- Robuustheidsopgave is wat anders dan Samen Toekomstbestendig (ging veel meer over bedrijfsvoering en financiering)
- Maak scherp waar nou echt het (inhoudelijke) knelpunt zit, los van de landelijke IBP-lijn van robuustheidseisen
- Zorg dat jezelf aan stuur zit
- Kom met een procesaanpak waarin we
 - uitgaan van robuustheid op termijn
 - de opties verder uitwerken
 - duidelijke 'go-no go' momenten hanteren
 - de colleges en raden/staten aanhaken

Verdieping

Omgevingsdienst
IJSELAND

HOE DOEN WE HET ALS OD IJSSELLAND? 1/5

Cijfers

Sterktes

Zwaktes met potentie

Zwaktes kritisch

Relatie

Steeds meer regionale aanpak

OD voorzichtig, naar binnen gericht, 'aap op schouder'

Noodzaak meer verbinding met deelnemers

OD open houding, verantwoordelijkheidsgevoel

OD is platform voor regionale relatie

Meer acteren op verschillende behoeften deelnemers

Opgaven

Meer integraal nodig

Veel maatschappelijke vragen waar OD meer dan nu kan bijdragen

Positie in frontlinie beleid en ruimtelijke ontwikkelingen

Werkgebied

(in vergelijking met andere regio's)

(Zeer) veel bedrijven

Hoge graad complexe bedrijven

Beperkte VTH-capaciteit voor werkgebied: minste van alle OD's

Samenwerking

Er wordt samen gewerkt met andere OD's, kansen voor meer

Samenwerking andere partners (deelnemers, VR/GGD, onderwijs e.d.) biedt toegevoegde waarde

Toelichting volgende pagina

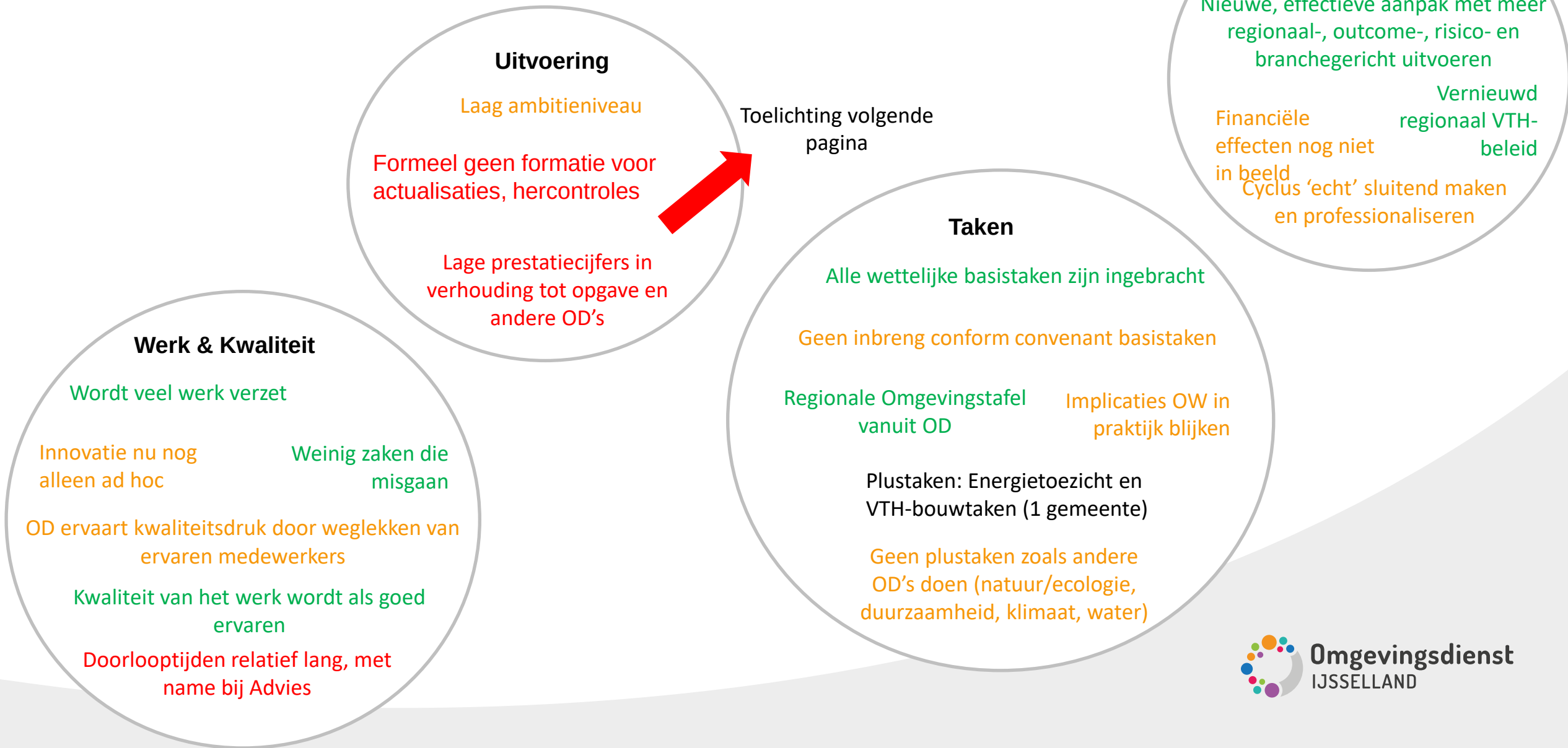
Omgevingsdienst
IJSELAND

HOE DOEN WE HET ALS OD IJSSELLAND? 2/5

Regio's	Begroting in € mln	Omvang OD in fte	Fte voor Vergunning verlening	FTE voor Toezicht & Handhaving	Omvang B- inrichtingen	Omvang C- inrichtingen	Omvang IPPC- inrichtingen	Totaal inrichtingen	Beschikbare FTE Verg.verl voor 1000 inr.	Beschikbare FTE T&H voor 1000 inr.
Achterhoek	€ 9,9	80	27	35	9.029	539	210	9.778	2,8	3,6
Veluwe*	€ 15,7	125	19	52	7.787	350	92	8.229	2,3	6,3
Zeeland	€ 11,9	102	34	60	8.043	326	78	8.447	4,0	7,1
IJmond	€ 13,4	122	8	60	7.651	278	7	7.936	1,0	7,6
IJsselland	€ 13,6	103	17	44	14.972	638	226	15.836	1,1	2,8
Twente	€ 13,9	126	21	42	14.446	649	180	15.275	1,4	2,7
Flevoland/Gooi	€ 14,9	135	49	52	9.945	569	70	10.584	4,6	4,9
Utrecht (RUD)	€ 16,6	126	50	50	4.900	425	79	5.404	9,3	9,3
Friesland	€ 17,5	118	35	53	2.704	774	162	3.640	9,6	14,6
Drenthe	€ 18,0	150	59	41	11.767	816	195	12.778	4,6	3,2
West-Holland	€ 19,0	133	15	51	7.360	168	29	7.557	2,0	6,7
Noord-Holland Noord	€ 22,1	182	18	40	12.294	289	27	12.610	1,4	3,2
Brabant Zuidoost	€ 25,3	183	54	55	14.142	1.362	485	15.989	3,4	3,4

* Peiljaar 2024 agv fusie

HOE DOEN WE HET ALS OD IJSSELLAND 3/5

HOE DOEN WE HET ALS OD IJSSELLAND? 4/5

Landelijke norm VTH-formatie voor minimaal adequaat niveau

- OD IJsselland voldoet voor Vergunningverlening en Specialistische taken, overige niet.
 - Vergunningverlening Milieu: 0
 - Toezicht Milieu: - -
 - Handhaving en BOA: -
 - Toezicht bodem, asbest: -
 - Specialistische taken: +
- Het tekort is 20% en komt overeen met circa 15 fte.

Geleverde prestaties (Bron: Omgevingsdiensten in Beeld 2023)

- OD IJsselland voert feitelijk geen actualisatietoetsen vergunningen uit (laatste plek)
- Aantal verstrekte vergunningen basistaken (plek 13)
- Percentage verstrekte vergunning tov aantal vergunningplichtige bedrijven, 14% (plek 21)

- Aantal inspecties (plek 19)
- Percentage inspecties tov aantal inrichtingen, 11% (laatste plek)
- Opgelegde dwangsommen tov aantal inspecties, 0,7% (2 OD's lager percentage)
- Opgelegde processen verbaal tov aantal inspecties, 3,7% (plek 4)

Ambitieniveau

- In 2021/2022 heeft besluit over regionaal ambitieniveau toezicht plaatsgevonden.
 - Gekozen voor behoud van het ambitieniveau maar
 - Expliciet benoemd dat hercontroles buiten beschouwing zijn gelaten en daarmee geen formatie beschikbaar is gesteld.

HOE DOEN WE HET OD IJSSELLAND? 5/5

Personeel

65% van medewerkers in vaste dienst (norm is 80%)

Hoge gem. leeftijd, 30% uitstroom komende jaren

(Te) veel inhuur, hogere kosten

Moeite invullen vacatures / 'kannibalisme'

Organisatie

Relatief jonge organisatie

Weerstandsvermogen lijkt op orde

Visie op toekomst

Nieuw team voor externe oriëntatie en strategisch vermogen

Kennis & Data

Beleving veel expertise en kennis aanwezig

OD mist steeds meer ervaren mensen

Kennis, expertise en informatie meer delen

Opleidingsinzet beperkt afgeleid van organisatiekoers

Veel data beschikbaar, nog weinig toepassing

Informatieanalisten aantrekken

Bedrijfsvoering

Uurtarief in lijn met andere OD's

Professionaliseren P&C (monitoring, rapportage)

Bedrijfsvoering doorontwikkelen, betere sturing

Samen toekomstbestendig: verder en meer in samenhang met deelnemers

Kwaliteitscriteria

Nu niet voldoen aan alle kwaliteitscriteria

Op onderdelen te weinig ervaring en werkvoorraad

Op competenties nog slag maken

SAMENVATTEND BEELD

1. Een relatief **kleine** (en jonge) **dienst** die roeit met de 'korte' riemen die er zijn
2. Basis steeds **meer op orde**, maar nog slag te maken in professionalisering en kanteling naar 'externe oriëntatie'
3. Komende jaren neemt **druk op organisatie** toe: meer inhoudelijke kwaliteitseisen, druk om kwaliteit en ervaring te realiseren door hoge uitstroom personeel i.c.m. krapte arbeidsmarkt
4. Maatschappelijke **opgaven** worden steeds complexer en integraler. Potentie en bijdrage van OD IJsselland kan groter
5. Milieukwaliteit (bodem, water, veiligheid) in het werkgebied staat onder druk
6. Omvang en complexiteit bedrijvigheid in werkgebied is groot (veel – complexe – bedrijven) en **groter dan opdracht aan OD**
7. Opdracht aan OD IJsselland vanuit een **laag** bestuurlijk vastgesteld **ambitieniveau**:
 - Beperkte capaciteit voor VTH-taken, maar deelnemers ervaren kwaliteit van werk als best wel goed
 - Voor een aantal deeltaken (actualisaties, hercontroles) is geen formatie beschikbaar gesteld
 - Dienst voert niet alle milieutaken uit voor alle deelnemers (conform convenant basistaken)
8. Misschien niet acuut maar met huidige uitvoering nemen **risico's** van veiligheid en hinder en vermindering milieukwaliteit komende jaren toe

Toekomstscenario's

WAT ZIJN DE OPTIES? – 3 SMAKEN

1. Opwaarderen: Versterken van taken en investeren in organisatie

- Koersen op zelfstandig robuust in 2026, opgave voor deelnemers en OD
- O.a. herijking capaciteit voor bestaand takenpakket en meer taken inbrengen
- Risico's: weerstand bij deelnemers vanwege kosten en 'eigendom taken'

2. Opschalen: Werkgebied vergroten

- Voldoen door samen te gaan met andere omgevingsdiensten (fusie of gedeeltelijke samenvoeging)
- Hiermee geven we gehoor aan oproep van Staatssecretaris
- Risico's: er moeten wel andere partijen zijn die hiertoe bereid zijn, samen gaan kost ook geld, groter betekent niet automatisch robuuster, uitstel van discussie over capaciteit bestaand takenpakket

3. Accepteren: Eigen tempo volgen

- Bepalen zelf hoe en in welke tempo robuust te zijn
- Wel nodig om op onderdelen te blijven investeren
- Risico's: conflict/discussie met I&W, kans dat eisen (wettelijk) worden verankerd, bestuurlijk verantwoordelijk voor maatschappelijke risico's

REFLECTIE OP TOEKOMSTSCENARIO'S 1/3

Wat is nodig om een zelfstandige robuuste omvang te bereiken? – Scenario 1: Opwaarderen

1. Vertalen van lopende en te verwachten **wijzigingen in opdracht** / taken OD IJsselland
 - Implicaties Omgevingswet en aanvullende adviesaanvragen deelnemers
2. Investeren in organisatie conform **eisen robuustheid**
 - W.o. innovatiebudget ad 1% van begroting, opleidingsbudget ad 3% ipv 2% van loonsom
3. Het **vergroten van VTH-capaciteit** voor bestaand milieu-gerelateerde takenpakket
 - Samen te komen tot herijking van IJssellandse norm voor VTH (zoals Twente heeft gedaan; IJsselland heeft dit ook gedaan, alleen een ander ambitieniveau gekozen)
4. Uitdiepen van het bestaande milieu-gerelateerde takenpakket door **meer milieu- gerelateerde taken inbrengen**
 - Uitvoeren afspraken van convenant basistaken

REFLECTIE OP TOEKOMSTSCENARIO'S 2/3

Welke opties zijn er voor samengaan (fusie of gedeeltelijke samenvoeging)? – Scenario 2: Opschalen

- Altijd aansluitend aan werkgebied IJsselland (Flevoland, Drenthe, Twente, Veluwe, Achterhoek)
- Vergelijkbare complexiteit (idem als hiervoor)
- Historische, culturele bestuurlijke banden (vooral delen Flevoland (Dronten e.o.) en Drenthe (Meppel e.o.)
- Bij voorkeur geen provinciale grensoverschrijding (Twente)
- Intenties van andere OD's
 - Flevoland en Gooi & Vecht is nu nog niet robuust, maar wel verwachting door o.a. inbreng van Hilversum
 - Veluwe is net gefuseerd, zal net robuust zijn, focus op bouw van nieuwe organisatie
 - Twente heeft been bijgetrokken, gaat waarschijnlijk voldoen, bestuurlijke lijn is zelfstandig te willen blijven
 - Drenthe gaat zelfstandig voldoen met oriëntatie naar noordelijke diensten op m.n. bedrijfsvoering
 - Achterhoek is niet robuust en is op zoek naar opties

REFLECTIE OP TOEKOMSTSCENARIO'S 3/3

Welke mogelijkheden zijn er om eigen tempo en koers te varen? – Scenario 3: Accepteren

- Staatsecretaris heeft verkenning van wettelijke verankering gestart, uitkomst onzeker
- Ambtelijk lijkt IenW sterker te sturen op eisen; kans op discussie/conflict lijkt aanzienlijk
- Versterking VTH-stelsel was als onderwerp niet controversieel verklaard, verwachting dat nieuw Kabinet geen hoge prioriteit geeft
- Omgevingsdiensten die gaan fuseren zijn ook niet op tijd gereed
- Rijk is stelselverantwoordelijk, gemeenten en provincie zijn (bestuurlijk) verantwoordelijk voor kwaliteit van uitvoering en daarmee voor beheersing risico's en bewaken milieukwaliteit

Aanpak

PLAN VAN AANPAK

Uitgangspunten

1. Robuustheid is geen vrijblijvende opgave: we moeten maatschappelijk doen wat nodig is en wat er landelijk van ons wordt gevraagd
2. Urgentie op inhoud: als we niet leveren dan risico's voor maatschappij en aansprakelijkheid van bedrijven
3. Zorgvuldigheid gaat voor snelheid: om 'been bij te trekken' is tijd en draagvlak nodig, dit vraagt om een zorgvuldig proces waarbij alle relevante actoren (o.a. ook college en raden/staten) zijn betrokken
4. Zelf aan stuur zitten: ambitie om tot robuuste organisatie via een ingroeitraject

Twee-sporen aanpak

- We zien 3 toekomstscenario's die alle 3 verdere **verdieping en uitwerking** vereisen om **robuuste omvang** (op termijn) te realiseren
 - Is vertrekpunt van plan van aanpak en boodschap richting IBP / IenW
 - Met duidelijk go- no go momenten en tijdschema
 - Hiermee borgen van zorgvuldig besluitvormingsproces
- Los van de scenario's voor robuuste omvang zijn stappen nodig om tot **robuuste organisatie** te komen
- Aanpak bestaat op **twee sporen**
 1. Verdieping en uitwerking toekomstscenario's voor robuuste omvang
 2. Uitvoeren van benodigde analyses, maatregelen en voorstellen voor robuuste organisatie

SPOOR 1: TOEKOMSTSCENARIO'S VOOR ROBUUSTE OMVANG

Opgave

Verdiepen van scenario's om in 2024 te komen tot gedeelde en gedragen (bij deelnemers en OD-bestuur) keuze voor ontwikkeling van robuuste omvang van OD IJsselland

Aanpak & Oplevering

1. Ontwerp van afwegings-/beoordelingskader (Q2 2024)
2. Inventarisatie & Analyse (Q2 2024)
 - Scenario 1: Inventarisatie onder deelnemers van mogelijkheden tot inbreng van meer milieutaken
 - Scenario 1: Quick scan van IJssellandse norm voor VTH-taken (normstelling en implicaties)
 - Scenario 2: Verkennende gesprekken (combi ambtelijk/bestuurlijk) met omliggende omgevingsdiensten (samenwerking, samengaan)
 - Scenario 3: Uitwerken gefaseerde ingroei traject Robuustheid, gekoppeld aan Strategische koers

3. Tussentijdse rapportage (Q3)
 - Uitkomsten en beoordeling scenario's
 - Bepalen 'af te vallen scenario' en/of behoefte verdieping
4. Verdieping van scenario's, naar behoefte (Q3/Q4 2024)
5. Finale besluitvorming ontwikkelingsrichting robuuste omvang (Q4 2024)

Proces en Financiën

- Aanhaken van colleges en raden/staten, zowel voor besluitvorming in AB als in vervolgproces
- Consultatie via kring van secretarissen en ambtelijke managers & opdrachtgevers
- In samenhang met i.c. vertalen naar Strategische Koers
- Spoor 1 en Spoor 2 zwaluwstaarten qua financiële vertaling en implicaties (Q4 2024)

SPOOR 2: ACTIES VOOR ROBUUSTE ORGANISATIE 1/2

Opgave

Uitvoeren van benodigde analyses, maatregelen en voorstellen om te werken aan een robuuste organisatie waarbij eind 2024 voor iedere bouwsteen de financiële implicaties in beeld zijn.

Aanpak & Oplevering

Strategische personeelsplan actualisatie

- Opgave: invulling aan personeelsmatige vernieuwingsopgave i.s.m. partners
- Aanpak: stap 1: aanpak actualisatie, stap 2: ontwerp van plan
- Oplevering: stap 1: Q4 2024, stap 2: Q3 2025

Kwaliteitscriteria

- Opgave: volledige toetsing aan kwaliteitscriteria 2.3 (procescriteria, kritieke massa en competentieprofielen) en oplossingsvoorstellen om structureel aan de gestelde eisen te kunnen voldoen

- Aanpak: stap 1: gedetailleerde toetsing, stap 2: voorstellen voor oplossen 'tekorten'
- Oplevering: stap 1: Q3 2024, stap 2: Q4 2024

Professionalisering innovatie

- Opgave: versterken van ontwikkelvermogen door gestructureerde en geprofessionaliseerde innovatie
- Aanpak: stap 1: strategie, stap 2: opstellen innovatieagenda
- Oplevering: stap 1: Q3 2024, stap 2: Q4 2024

Business intelligence

- Opgave: actueel en gestructureerd grip op de relatie tussen werk, mensen en middelen met business intelligence aanpak
- Aanpak: stap 1: strategie, stap 2: implementatieplan
- Oplevering: stap 1: Q4 2024, stap 2: Q3 2025

SPOOR 2: ACTIES VOOR ROBUUSTE ORGANISATIE 2/2

Opleiding

- Opgave: vernieuwend opleidingsplan/-programma als direct afgeleide van de ambities en doelen uit de Strategische koers
- Aanpak: stap 1: strategie, stap 2: opleidingsplan inclusief voorstel opleidingsbudget
- Oplevering: stap 1: Q3 2024, stap 2: Q4 2024

Weerstandsvormogen

- Opgave: adequate bepaling van weerstandsvormogen op basis van jaarlijkse (financiële) risicobeoordeling
- Aanpak: stap 1: financiële risicoanalyse, stap 2: actualisatie nota weerstandsvormogen
- Oplevering: stap 1: Q4 2024, stap 2: Q4 2025

Samenwerking

- Opgave: versterken van de omgevingsdienstorganisatie door slimme samenwerking in de regio Zwolle met diverse partners op verschillende thema's (dienstverlening, arbeidsmarkt,

innovatie, bedrijfsvoering e.d.)

- Aanpak: stap 1: strategie slimme allianties, stap 2: gefaseerde uitvoering
- Oplevering: stap 1: Q2 2025, stap 2: Q1 2026

Proces en Financiën

- Ieder van de acties krijgt financiële vertaling (eind 2024)
- Uitvoering in samenhang met spoor 1 en programma Samen Toekomstbestendig
- Verbreding Plan van aanpak mogelijk als resultaten andere IBP-pijlers bekend zijn
- Capaciteit/budget voor uitvoering plan van aanpak
 - Reguliere begroting
 - Verzoek financiële ondersteuning IBP (spoor 1)

TIJDSHEMA

Plan van aanpak vóór 1 april 2024

- Instemmen met plan van aanpak: DB 29 februari
- Informatiebrief richting college en raden/staten en digitale bijeenkomst: vóór 21 maart
- Vaststellen van plan van aanpak en strategische koers: AB 21 maart en toezenden aan IBP/lenW
- Afstemmen met Routekaart, evt ook overige IBP-pijlers (mei)

Uitvoering plan van aanpak

- Spoor 1: Robuuste omvang
 - 'Go-no go' zomer 2024: tussentijdse beoordeling
 - 'Go-no go' eind 2024: finaal besluit
- Spoor 2: Robuuste organisatie

- Analyses, aanpakken en financiële implicaties: eind 2024
- Verdere uitvoering en implementatie: 2025/2026

Planning & Monitoring

- Bestuur OD IJsselland periodiek informeren over de uitvoering zodat bijsturing mogelijk is. Voortgang is een vast agendapunt in de bestuursvergaderingen
- Directeur OD IJsselland is verantwoordelijk voor uitvoering van plan van aanpak. In proces is sprake van nauwe samenwerking met deelnemers (bestuurlijk en ambtelijk)
- Bij financiële of andere implicaties vindt aansluiting plaats bij de reguliere planning- en control cyclus. Hierbij is planning gericht op Kadernota en begroting 2026. Voorbereiding begroting 2026 start eind 2024 en biedt de mogelijkheid om financiële implicaties te betrekken.

Bijlagen

Uitwerking context, eisen en
aanpak Robuustheid

OMVANG – MINIMAAL ADEQUAAT NIVEAU 1/2

- OD IJsselland kent het onderscheid basistaken en plustaken. De basistaken in OD IJsselland zijn breder dan de wettelijke basistaken en omvatten ook de opgedragen milieu-gerelateerde VTH-plustaken. Het onderscheid tussen de wettelijke basistaken en de overige milieu-gerelateerde VTH-plustaken wordt niet gemaakt (indien nodig is dit theoretische onderscheid te maken).
- De omvang van het regionaal werkprogramma 2023 is 122.113 uur (2024: 123.918 uur) voor de wettelijk basistaken en milieu-gerelateerde plustaken (incl. 4.807 uren Energie met SPUK-financiering). De overige plustaken (bouwtaken voor één deelnemer) bedragen 6.350 uur.
- OD IJsselland voldoet voor Vergunningverlening Milieu en de Specialistische taken aan de benodigde capaciteit voor het minimale adequate niveau (landelijke maatlat). De overige disciplines voldoen niet.
 - Vergunningverlening Milieu: 0
 - Toezicht Milieu: - -
 - Handhaving en BOA: -
 - Toezicht bodem, asbest: -
 - Specialistische taken: +

KPI 1 - Omvang

Een omgevingsdienst heeft voldoende omvang om de taken op het vereiste inhoudelijke niveau te kunnen uitvoeren. Een omgevingsdienst heeft:

- ***Een voldoende omvang van een regionaal werkprogramma waarbij wordt voldaan aan de minimaal benodigde capaciteit in het primaire proces, verdeeld over de verschillende disciplines. Er is samenhang met de regionale opgaven/congruentie (complexiteit)***
- Een omzet voor basis- en milieu-gerelateerde plustaken van € 16,5 miljoen (prijspeil 2023)
- Een organisatie waarbij minimaal 80% van de medewerkers in vaste dienst zijn.

OMVANG – MINIMAAL ADEQUAAT NIVEAU 2/2

- In totaal komt de OD IJsselland 20% capaciteit te kort om aan het vereiste adequate niveau te voldoen (14% als de n.v.t. zijn de provinciale bouwtaken buiten beschouwing wordt gelaten). Dit komt overeen met circa 15 fte tekort. Een nadere beoordeling en analyse wordt nog uitgevoerd waarbij ook een toetsing op basis van bezetting-/formatieplan wordt betrokken.
- De beschikbare capaciteit van OD IJsselland ligt onder het minimaal adequaat niveau. Een relevante vraag is wat de samenhang is met de omvang en complexiteit van het takenpakket? Tweejaarlijks wordt door het Ministerie van IenW de kwaliteit van uitvoering van de VTH-taken in beeld gebracht. De laatste peiling dateert van 2023 (peiljaar 2022). Hieruit blijkt dat de regio IJsselland in vergelijking tot andere regio's (met vergelijkbare OD-omvang).
 - Een (zeer) groot inrichtingenbestand kent
 - Een hoge mate van complexe bedrijven aanwezig is
 - De beschikbare formatie voor de uitvoering (zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving) is in IJsselland is het laagst van alle OD's.
- Ten aanzien van het prestatieniveau is het beeld van OD IJsselland in vergelijking tot andere diensten het volgende:
 - OD IJsselland voert feitelijk geen actualisatietoetsen vergunningen uit (laatste plek)
 - Aantal verstrekte vergunningen basistaken (plek 13)
 - Percentage verstrekte vergunning tov aantal vergunningplichtige bedrijven, 14% (plek 21)
 - Aantal inspecties (plek 19)
 - Percentage inspecties tov aantal inrichtingen, 11% (laatste plek)
 - Opgelegde dwangsommen tov aantal inspecties, 0,7% (2 OD's lager percentage)
 - Opgelegde processen verbaal tov aantal inspecties, 3,7% (plek 4)
- In 2021/2022 heeft in besluit over regionaal ambitieniveau toezicht plaatsgevonden.
 - Gekozen voor behoud van het ambitieniveau maar
 - expliciet benoemd dat hercontroles buiten beschouwing zijn gelaten en daarmee geen formatie beschikbaar is gesteld.

OMVANG – OMZET / BEGROTING

- De begroting 2023 kent een omvang (exclusief IJVI en plustaken) van € 13,4 mln. De begrotingsomvang 2024 is € 13,8 mln.
- De begroting van OD IJsselland ligt 19% onder de ondergrens van de landelijke norm van € 16,5 mln.
- OD IJsselland is een kleine omgevingsdienst. In vergelijking tot de andere omgevingsdiensten:
 - Begroting (alle taken) ad € 13,4 mln : 4 OD's kleiner dan OD IJsselland
 - Formatie (alle taken) ad 103 fte: 2 OD's kleiner dan OD IJsselland
 - Gecorrigeerd voor alleen milieutaken: 5 tot 6 OD's kleiner dan OD IJsselland (Achterhoek, Zeeland, IJmond, Limburg Zuid, De Vallei en Limburg Noord)

KPI 1 - Omvang

Een omgevingsdienst heeft voldoende omvang om de taken op het vereiste inhoudelijke niveau te kunnen uitvoeren. Een omgevingsdienst heeft:

- Een voldoende omvang van een regionaal werkprogramma waarbij wordt voldaan aan de minimaal benodigde capaciteit in het primaire proces, verdeeld over de verschillende disciplines. Er is samenhang met de regionale opgaven/congruentie (complexiteit)
- **Een omzet voor basis- en milieu-gerelateerde plustaken van € 16,5 miljoen (prijspeil 2023)**
- Een organisatie waarbij minimaal 80% van de medewerkers in vaste dienst zijn.

OPTIES VERGROTEN ROBUUSTE OMVANG

OD IJsselland heeft een omvang dat – zowel in begroting als in benodigde adequaat niveau van capaciteit – ongeveer 20% onder de landelijke norm ligt. Naast de optie van opschaling van het werkgebied door samengaan en/of gedeeltelijke samenvoegen met andere omgevingsdiensten zijn er twee smaken:

1. Het uitdiepen van het bestaande milieu-gerelateerd takenpakket
 - OD IJsselland heeft het mandaat voor de uitvoering de IJssellandse basistaken. In praktijk heeft de OD niet voor alle taken opdracht tot uitvoering (wel de wettelijke basistaken).
 - De OD gaat in gesprek met de deelnemers over aanvullende opdrachtverlening op de resterende taken (o.a. op het vlak van specialistische taken zoals bodem, geluid e.d.).
2. Het vergroten van de capaciteit voor het bestaande milieu-gerelateerde takenpakket
 - Het UVP wordt stapsgewijs doorontwikkeld waarbij de financiële effecten hiervan in een later stadium in beeld worden gebracht.
 - Onderdeel van dit proces is dat in 2024 een 'meerjarenaanpak actualiseren vergunningen' wordt opgesteld en uitgevoerd waarbij conform afspraak in de begroting 2024 dit in beginsel met aanvullende financiering wordt geregeld.
 - De relatief beperkte capaciteit in relatie tot de omvang en complexiteit van het bedrijvenbestand vraagt om een nadere analyse met het voorstel tot de ontwikkeling van een IJssellandse norm voor VTH-taken

OMVANG – MEDEWERKERS IN VASTE DIENST

- OD IJsselland is sterk afhankelijk van inhuur en kent een relatief hoog aandeel van inhuurmedewerkers. Ongeveer 65% tot 70% van de medewerkers is in vaste dienst bij de omgevingsdienst (actuele cijfers over 2023 volgen nog)
- OD IJsselland heeft in 2021/2022 een strategisch personeelsplan (SPP) opgesteld. Op basis van de ontwikkelingen is in beeld gebracht wat de huidige (2022) en toekomstige situatie behelst alsmede de conclusies en acties om de 'gap' te overbruggen.
 - De regio Zwolle / IJsselland behoort tot de top 3 van meest krappe regio's (arbeidsmarkt schaarste).
 - Tot de top 3 schaarse beroepen behoren de ICT-beroepen, technische beroepen en beroepen in het openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen (alle vallend onder domein van de OD)
 - Bijna de helft van de medewerkers bij de OD IJsselland is 50 jaar of ouder.
 - De personeelsopbouw kent weinig diversiteit en relatief veel inhuur
 - Er is sprake van een scheve leeftijdsopbouw en daardoor veel uitstroom vanaf 2026.
 - Bij normale uitstroom en geen aanvullende maatregelen zal 30% van het personeelsbestand muteren i.c. nieuwe medewerkers nodig zijn. In dit percentage is nog geen rekening gehouden met mogelijke scenario's voor de ontwikkeling van de Omgevingsdienst.
 - Het SPP bevat een viertal scenario's; afhankelijk van het scenario zal de behoefte aan extra medewerkers stijgen tot bijna 50%.
 - Na 2027 zal de uitstroom verder toenemen als gevolg van de pensioengerechtigde leeftijd van veel medewerkers.
- De OD IJsselland heeft te maken met grote concurrentie op de overheidsarbeidsmarkt.

KPI 1 - Omvang

Een omgevingsdienst heeft voldoende omvang om de taken op het vereiste inhoudelijke niveau te kunnen uitvoeren. Een omgevingsdienst heeft:

- Een voldoende omvang van een regionaal werkprogramma waarbij wordt voldaan aan de minimaal benodigde capaciteit in het primaire proces, verdeeld over de verschillende disciplines. Er is samenhang met de regionale opgaven/congruentie (complexiteit)
- Een omzet voor basis- en milieu-gerelateerde plustaken van € 16,5 miljoen (prijspeil 2023)
- ***Een organisatie waarbij minimaal 80% van de medewerkers in vaste dienst zijn.***

OPTIES VERSTERKEN PERSONELE CAPACITEIT

OD IJsselland heeft - gezien de krappe regionale arbeidsmarkt, de sterke concurrentie en de huidige personeelssituatie (relatief veel inhuur en sterke uitstroom de komende jaren) - een grote opgave om (vaste) medewerkers aan te trekken en te behouden. De (regio) Zwolle biedt daarnaast ook kansen. Gemeente Zwolle zit in top 10 van gemeentelijke toplocaties

OD IJsselland komt in 2025 tot een actualisatie van het SPP. Naast een herziening van de analyse bevat het plan een concrete aanpak waarin de volgende elementen worden betrokken:

- Beschouwing marktconformiteit functiehuis
- Maatregelen om de aantrekkelijkheid als werkgever te vergroten
- Investeren in opleiding en training
- Competenties, houding en gedrag meer centraal stellen
- Verkennen van HR-tools zoals jobcarving
- Aangaan van slimme allianties met overheidspartners en markt (flex- en specialistenpools)
- Samenwerking met onderwijsorganisaties
- Slim en vernieuwend wervingsbeleid

KWALITEIT

- Er zijn belangrijke stappen gezet in enerzijds de actualisatie van instrumenten in de VTH-beleids- en uitvoeringscyclus (Big-8) en anderzijds in het 'sluiten' van en 'doorwerken' in de cyclus. Begin 2024 wordt o.a. het vernieuwde regionale VTH-beleid vastgesteld en het UVP 2024 is gereed. OD IJsselland voldoet op 'papier' aan de gestelde **procescriteria**. Voor de komende twee jaren is de opgave om de cyclus verder 'echt' sluitend te maken en te professionaliseren. Hierbij is prominent aandacht voor verbetering van de monitoring, rapportage en verantwoording, passend bij de principes van het nieuwe beleid en programma (meer regionaal-, outcome-, risico- en branchegericht).
- Aan de criteria voor de **kritieke massa** wordt voor de meeste milieutaken voldaan. Dit geldt niet voor de onderdelen 'vergunningverlening complexe bedrijven' (te weinig ervaring) en 'lucht' (te weinig werkvoorraad) en 'bouwtaken' (beperkte omvang).
- In 2024 wordt een volledige toetsing op de kwaliteitscriteria 2.3 uitgevoerd met:
 - Oplossingen voor onderdelen waarvoor OD IJsselland niet kan voldoen aan de gestelde eisen.
 - Een methode om structureel een actueel beeld te hebben van stand van zaken inzake de kwaliteitscriteria/
 - Een toetsing op **competentieprofielen**.
 - Een doorkijk naar toetsing van de in ontwikkeling zijnde kwaliteitscriteria 3.0.

KPI 2 - Kwaliteitscriteria

Een omgevingsdienst dient alle opgedragen taken robuust uit te kunnen voeren om de kwaliteit van de uitvoering te borgen.

Hiervoor moet de omgevingsdienst voldoen aan de geldende kwaliteitscriteria VTH.

De kwaliteitscriteria hebben betrekking op:

- Kritieke massa
- Procescriteria
- Competenties

INNOVATIE

- Huidige initiatieven zijn vooral incidenteel van aard (bijv. inzet van drones); in 2023 is beweging ingezet om tot een meer gestructureerde en geprofessionaliseerde benadering te komen.
- Oprichting van team Opgaven & Ontwikkeling om tot betere sturing, meer innovatie en een grotere strategische ontwikkelkracht te komen. Het team heeft opdracht om aan innovaties te werken vanuit het professionaliseren en optimaliseren van de beleids- en uitvoeringscyclus (Big-8) door o.a.:
 - Branche- en themagericht werken om risicogericht werken te borgen
 - Artificial intelligence in administratieve processen om efficiënte te versterken
 - Verbetering van monitoring en verantwoording om de sturingsmogelijkheden te vergroten
 - Aantrekken van informatieanalisten om datagericht werken te ontwikkelen
- In 2024 wordt een meerjarige innovatieagenda ontwikkeld; deze is gekoppeld aan de uitwerking (Routekaart) en uitvoering van de Strategische koers OD IJsselland. Voor de begroting 2025 e.v, wordt een structureel budget gevraagd en gereserveerd van minimaal 1% van de begroting.

KPI 3 - Innovatie

Een omgevingsdienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie, zoals een sterk vernieuwd product, dienst, proces of manier van werken. Innovatie komt niet ten laste van het primaire proces. Een omgevingsdienst heeft:

- Een (meerjarige) innovatieagenda waaruit blijkt hoe innovatie is geagendeerd en georganiseerd
- Een vrij besteedbaar innovatiebudget van minimaal 1% van de begroting

CONTINUÏTEIT 1/2

- De weerstandsratio bedraagt 1,02 waarbij aangetekend wordt dat er sprake is van een verouderde risicoanalyse (2021). Een nieuwe risicoanalyse is gepland voor 2024, met de bedoeling deze jaarlijks te programmeren.
- OD IJsselland beschikt over een kader en de nota weerstandsvermogen (2018). Ook de nota weerstandsvermogen wordt in 2025 geactualiseerd.
- De algemene reserve van Omgevingsdienst IJsselland bedraagt €315.690. De GR bevat een garantiebepaling die erin voorziet dat OD IJsselland altijd over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te voldoen.

KPI 4 - Continuïteit

Een omgevingsdienst is in staat risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket op te vangen. Dit komt tot uitdrukking met:

- **Een jaarlijkse actualisatie van bepaling van het weerstandsvermogen op basis van actuele risicobeoordeling**
- **Een weerstandsratio van tenminste 0,8**
- Mogelijkheden voor uitbreiding van niet milieu-gerelateerde plustaken om efficiëntie te bevorderen
- Afspraken binnen de Gemeenschappelijke Regeling in het geval van het terugnemen van plustaken

CONTINUÏTEIT 2/2

- OD IJsselland kent een systematiek van basistaken en facultatieve taken. De basistaken bestaan uit het basistakenpakket (BTP) en in een convenant (2017) omschreven milieu-gerelateerde plustaken. In de GR zijn afspraken gemaakt over het uittreden van deelnemers. De GR bevat geen afspraken over het terugnemen van de basistaken, anders dan door uittreding. Andere (milieu-gerelateerde) plustaken vallen in de governance van onze dienst onder de noemer 'facultatieve taken'. Voor deze taken wordt een overeenkomst gesloten tussen de deelnemer en het algemeen bestuur van onze dienst. Die overeenkomst bevat afspraken over het terugnemen van taken.
- Er is een wijziging van de GR OD IJsselland doorgevoerd die momenteel voor zienswijze bij de raden en Staten voorligt. In de loop van 2024 vindt definitieve vaststelling van de GR plaats.
- OD IJsselland ziet en heeft mogelijkheden om het takenpakket uit te breiden met niet milieu-gerelateerde taken. Momenteel wordt voor één gemeente bijvoorbeeld de bouwtaken uitgevoerd. Voor OD IJsselland ligt de focus niet op uitbreiding van de niet milieu-gerelateerde taken maar op een integrale uitvoerings- en kennisdienst voor de milieutaken.

KPI 4 - Continuïteit

Een omgevingsdienst is in staat risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket op te vangen. Dit komt tot uitdrukking met:

- Een jaarlijkse actualisatie van bepaling van het weerstandsvermogen op basis van actuele risicobeoordeling
- Een weerstandsratio van tenminste 0,8
- **Mogelijkheden voor uitbreiding van niet milieu-gerelateerde plustaken om efficiëntie te bevorderen**
- **Afspraken binnen de Gemeenschappelijke Regeling in het geval van het terugnemen van plustaken**

STURING

- In de begroting 2023 is het budget voor vorming, opleiding en training verhoogd en bedraagt 2% van de loonsom. Naast de verplichte cursussen (o.a. bij OD.nl) en de opleidingen en trainingen in het kader van de implementatie van de Omgevingswet hebben medewerkers op basis van eigen behoeften en wensen gebruik gemaakt van het opleidingsbudget/-programma.
- In 2024 wordt gewerkt aan een nieuwe opleidingsplan/-programma. Dit plan is een directe afgeleide van de organisatiekoers zoals uiteengezet in de Strategische koers. Hiermee komen de organisatie-ambities en -doelen centraal te staan in het opleidingsplan/-programma. Op basis van het nieuwe opleidingsprogramma wordt bepaald in welke mate een verhoging van het opleidingsbudget nodig is waarbij de intentie is om aan de norm van 3% te voldoen.
- Data-gestuurd werken is één van de speerpunten voor de komende jaren. OD IJsselland vult momenteel de randvoorwaarden hiervoor in door enerzijds capaciteit vrij te maken en medewerkers aan te trekken en anderzijds tot een gestructureerde aanpak te komen. Een strategie voor business intelligence hoort hierbij. De strategie is naar verwachting in de eerste helft van 2025 gereed.
- OD IJsselland beschikt anno 2024 over de minimaal benodigde capaciteit van 3 fte voor business intelligence. Deze capaciteit werkt momenteel aan de verbetering van de datakwaliteit en de 'omzetting' naar relevante plannings- en stuurinformatie. Hierbij ligt een belangrijke relatie met de vernieuwde VTH-beleids- en uitvoeringscyclus.

KPI 5 - Sturing

Een omgevingsdienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatie-gestuurd gewerkt.

Dat komt tot uitdrukking met

- Een opleidingsprogramma
- Een opleidingsbudget van tenminste 3% van de loonsom
- Een business intelligence strategie
- Minimaal 3 fte in dienst op business intelligence

CONGRUENTIE EN SAMENHANG WERKGEBIED 1/3

- Uitwerking en vertaling van maatschappelijke (milieu)opgaven
 - Veel maatschappelijke opgaven waar OD meer dan nu kan bijdragen
 - Opdracht voor OD om allianties te smeden en door bij te dragen met takenpakket
 - Meer aan de voorkant
 - Kennis delen
 - Datagericht werken

MAATSCHAPPELIJKE OPGAVEN

- Komt voor in vrijwel alle akkoorden en plannen van partners voor
- Komt minder voor in de akkoorden en plannen
- Komt bij een specifiek aantal partners voor

KPI 6 – Regionale congruentie

Een omgevingsdienst die past bij de identiteit van het werkgebied en er sprake is van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. Dit komt onder meer tot uitdrukking in:

- Maatschappelijke (milieu) opgaven als kader voor de grenzen van het werkgebied Omgevingsdienst
- Homogeniteit in het karakter (regionale kernmerken) van het werkgebied als leidraad voor de benodigde kennis

CONGRUENTIE EN SAMENHANG WERKGEBIED 2/3

Regionale kenmerken

- De regio heeft een totale oppervlakte van 1695 km² en circa 546.000 inwoners.
- Een gevarieerd landschap met belangrijke rivieren, bossen, de Sallandse Heuvelrug en open rivierkleigebieden.
- Het werkgebied valt samen met dat van de Veiligheidsregio IJsselland en de GGD en omvat delen van het gebied van de Regio Zwolle (samenwerkingsverband van 20 gemeenten, verdeeld over vier provincies).
- Door IJsselland lopen zowel over de weg als over het spoor belangrijke grensoverschrijdende transportaders, w.o. vervoer van gevaarlijke stoffen.
- Het milieuwerkgebied voor de OD (IJsselland) omvat circa 19.000 bedrijven, waarvan ruim 20% agrarisch is.
- De regio kent twee grote stedelijke kernen: Deventer en Zwolle. Bedrijvigheid is vooral sterk in dienstverlening, logistiek, rubber en kunststofindustrie, agrarische sector, toerisme en onderwijs. Er zijn veel afvalverwerkers actief.
- Het stedelijke netwerk Regio Zwolle is een van de motoren van de Overijsselse economie en cultuur. Financieel gezonde familiebedrijven vormen het fundament van het succes van Regio Zwolle. Meer dan 75% van de bedrijven is een familiebedrijf.
- In de regio zijn op milieugebied vooral de agrarische bedrijven van belang. Milieukwesties in de regio betreffen voornamelijk agrarische bedrijven, schaalvergroting in de landbouw, en bedrijven met milieugevoelige activiteiten.

- Er is veel watertoerisme rondom Giethoorn, Vollenhove en Kampen.

Probleem- en risicoanalyse op hoofdlijnen:

Veilige leefomgeving

- Ondermijnende activiteiten
- Ongewone voorvallen (incidenten of afwijkingen van reguliere bedrijfsvoering)
- Risico's omtrent fysieke veiligheid bij bedrijven

Gezonde leefomgeving

- Zeer Zorgwekkende stoffen
- Asbest
- Hinder op de milieuthema's lucht, geluid en geur, denk bijvoorbeeld aan de uitstoot van fijnstof

Duurzame leefomgeving

- CO₂ uitstoot
- Energieverspilling en energie inefficiëntie bij bedrijven
- Geen of beperkte afvalscheiding en recycling

CONGRUENTIE EN SAMENHANG WERKGEBIED 3/3

- De taken en opgaven van OD IJsselland passen bij de identiteit van het werkgebied en is daarmee congruent omdat het aansluit bij
 - de provinciale begrenzing en daarmee de gebruikelijke tweedeling in Overijssel in Twente en IJsselland
 - het werkgebied van de driehoek Veiligheidsregio – GGD – OD IJsselland
 - de milieupgaven in het landschappelijke karakter, de regionale opgaven en het type bedrijvigheid
- De regio Zwolle kent een groter werkgebied (maar ook een huidig deel niet, zoals Deventer) en beslaat delen van 4 provincies.
- Bij een schaaldiscussie vanuit dit perspectief ligt een westelijke (richting Flevoland, Dronten) en noordelijke (richting Drenthe, Meppel) oriëntatie meer voor de hand dan een zuidelijke (richting Veluwe) of oostelijke (richting Twente), omdat hier de historische, culturele en bestuurlijke banden liggen.
- Een herijking van het schaalniveau met een provinciale grensoverschrijding is een complex proces (meer deelnemers, meerdere provincies, grotere afstand tussen omgevingsdienst en deelnemers). Bij opschaling is sprake van een robuustere omvang maar niet per definitie van een robuuste organisatie.

KPI 6 – Regionale congruentie

Een omgevingsdienst die past bij de identiteit van het werkgebied en er sprake is van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. Dit komt onder meer tot uitdrukking in:

- Maatschappelijke (milieu) opgaven als kader voor de grenzen van het werkgebied Omgevingsdienst
- Homogeniteit in het karakter (regionale kenmerken) van het werkgebied als leidraad voor de benodigde kennis

SAMENWERKING 1/2

- OD IJsselland is 'een robuuste, zelfbewuste en zelfstandige omgevingsdienst met slimme allianties'. Dit bestuurlijke uitgangspunt is leidend voor het voorliggende plan van aanpak.
- Er worden in 2024 (oriënterende) gesprekken met omliggende omgevingsdiensten gevoerd om enerzijds elkaar te versterken en anderzijds tot een oplossing te komen indien de robuustheideis hierom vraagt. Van de gesprekken wordt een bestuurlijk verslag gemaakt.
 - OD Twente: focus op verdieping van samenwerking in gezamenlijke opgaven (o.a. kwaliteitscriteria, opleiding, business intelligence)
 - OD Rivierenland: focus continuering van afspraken over ketentoezicht
 - OD Veluwe: focus op samenwerking van specialismen zoals ecologie
 - Noordelijke OD's: focus op verkenning samenwerking op bedrijfsvoering
 - OFGV en OD Achterhoek: focus op samenwerking in algemene zin

Een omgevingsdienst is robuust als het voldoet aan de gestelde eisen en een optimale schaalgrootte heeft passend bij het werkgebied en maatschappelijke (milieu)opgaven. Als robuustheid niet te bereiken is of als op onderdelen versterking nodig is dan geeft de omgevingsdienst aan op welke wijze dit wordt gerealiseerd. Hiertoe behoort onder meer

- Af- en overwegingen bij opsplitsen of fusie met andere omgevingsdiensten
- Gesprekken met omliggende omgevingsdiensten

SAMENWERKING 2/2

- De slimme allianties en gesprekken beperken zich niet alleen tot omgevingsdiensten omdat ook toegevoegde waarde wordt gezien in de volgende samenwerkingsvormen:
 - Deelnemers: focus op specifieke thema's zoals arbeidsmarktbenadering (o.a. expert-/specialisten pools)
 - Regionale organisaties zoals Veiligheidsregio/GGD: focus op versterken van elkaar dienstverlening
 - Maatschappelijk veld w.o. onderwijsinstellingen: focus op innovatie, opleiding, trainees
 - Brancheverenigingen: focus op versterken van relaties
 - Burgergroeperingen: focus op versterken van relaties vanuit maatschappelijke opgaven

Een omgevingsdienst is robuust als het voldoet aan de gestelde eisen en een optimale schaalgrootte heeft passend bij het werkgebied en maatschappelijke (milieu)opgaven. Als robuustheid niet te bereiken is of als op onderdelen versterking nodig is dan geeft de omgevingsdienst aan op welke wijze dit wordt gerealiseerd. Hiertoe behoort onder meer

- Af- en overwegingen bij opsplitsen of fusie met andere omgevingsdiensten
- Gesprekken met omliggende omgevingsdiensten

REGIONAAL BELEID EN PLANNING

- Voor toezicht en handhaving is in 1 juli 2023 de risico-analyse opgeleverd. Deze analyse vormt de basis voor het risicoprioriteringsinstrument (RPI). Het RPI stelt de omgevingsdienst in staat de inzet te focussen op de mba's die, op basis van vooraf vastgestelde parameters, het hoogste milieurisico met zich brengen. Het RPI wordt in 2024 verder doorontwikkeld.
- In 2024 wordt een 'meerjarenaanpak actualiseren vergunningen' opgesteld en uitgevoerd.
- Het regionale VTH-beleid is in concept gereed (en wordt in 2024 vastgesteld).
- Het VTH-beleid heeft aantal onderwerpen benoemd als hoofdthema's dat als basis diende voor het Uitvoeringsprogramma (UVP) 2024. Samen met de risicoanalyse zijn de keuzes en prioriteiten voor 2024 vertaald.
- Het programmeren nieuwe stijl (UVP 2024) is stapsgewijs in samenwerking met de deelnemers vorm gegeven. Het UVP maakt de beweging naar:
 - Meerjaren aanpak
 - Regionale benadering
 - Branchegericht
 - Outcome gestuurd
 - Meer risicogericht